

JĘZYK POLSKI
WYMAGANIA EDUKACYJNE – KLASA VI

I półrocze

Tematyka	Umiejętności podstawowe		Umiejętności ponadpodstawowe		
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Słuchanie	– skupia uwagę na krótkich i dłuższych wypowiedziach innych osób, rozumie ogólny sens słuchanych utworów, polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów – wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej, rozpoznaje proste intencje nadawcy	– słucha innych ze zrozumieniem, uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada – wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkuzdaniowej wypowiedzi, rozpoznaje główne intencje nadawcy i nastrój słuchanych komunikatów	– na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę: pisze plan, formułuje pytania – właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu – odczytuje przerośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich	– przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi, rozumie ich wydźwięk – wybiera różnorodne informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie dostosowanej do potrzeb (np. plan, tabela, schemat, kilkuzdaniowa wypowiedź), rozpoznaje nastrój i nazywa intencje nadawcy komunikatu	– odczytuje, interpretuje i wyjaśnia przerośny i symboliczny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich
Czytanie	– identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich i użytkowych – rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, zachętę, odmowę, przeprosiny, zaproszenie – wskazuje najważniejsze informacje w odpowiednich fragmentach	– identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich i użytkowych – rozpoznaje dosłowne intencje nadawcy – przytacza informacje z odpowiednich fragmentów przeczytanego tekstu, zwłaszcza w jego dosłownej warstwie i	– czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, stara się je interpretować głosowo – głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej	– samodzielnie charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich i nieliterackich – samodzielnie wyjaśnia dosłowne i symboliczne intencje nadawcy – przytacza i wyjaśnia informacje w tekście, wyszukuje w wypowiedzi informacje	– czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur – wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach biograficznych w

	przeczytanego tekstu, zwłaszcza w jego dosłownej warstwie i wyrażone wprost – rozumie ogólny sens czytanych utworów – czyta teksty płynnie, stara się czytać je poprawnie pod względem artykulacyjnym	wyrażone wprost – określa temat i główną myśl tekstu na poziomie dosłownym – czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym – poprawnie akcentuje i artykułuje większość wyrazów, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów	artykulacji, akcentowania i intonacji – wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, śródtytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, rozumie ich funkcję – wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach, listach (w tym oficjalnych), dziennikach, pamiętnikach, relacjach, dedykacjach, podziękowaniach – wybiera i wykorzystuje informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu, cytatów – wskazuje przerośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi oraz	wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi np. opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą – oddziela informacje ważne od drugorzędnych, fakty od opinii i wykorzystuje je w odczytywaniu znaczeń dosłownych i przerośnych – omawia temat i główną myśl tekstu na poziomie dosłownym i przerośnym – czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, interpretuje je głosowo, zwracając uwagę np. na wyrażane emocje i interpunkcję – głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens i nastrój odczytywanego tekstu; poprawnie akcentuje wyrazy, również te, które w języku polskim akcentuje się nietypowo	tworzeniu własnych, samodzielnych wypowiedzi i przemyśleń
--	---	---	---	--	--

			samodzielnie tłumaczy przerośnięte znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi		
Docieranie do informacji – samokształcenie	– potrafi sprawdzić pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym, korzystać ze słownika języka polskiego, słownika wyrazów obcych – potrafi odszukać wyrazy w słowniku bliskoznacznych, umie z pomocą nauczyciela sprawdzić użycie związków w słowniku poprawnej polszczyzny	– sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym, korzysta ze słownika języka polskiego, słownika wyrazów obcych, potrafi znaleźć hasło w słowniku frazeologicznym, potrafi wybrać odpowiednie informacje ze słownika wyrazów bliskoznacznych, słownika poprawnej polszczyzny, encyklopedii – rozwija umiejętności posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do swoich potrzeb	– rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do znalezienia potrzebnych informacji – rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji – zna i regularnie stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz on-line)	– wybiera informacje wyrażone pośrednio w różnych źródłach, np. czasopismach, stronach internetowych; konfrontuje je z innymi źródłami – świadomie używa słowników: ortograficznego, języka polskiego, wyrazów obcych, wyrazów bliskoznacznych, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego, bohaterów literackich i innych słowników i encyklopedii dla wzbogacenia warstwy językowej tekstu oraz jego treści	– wybiera i twórczo wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym, argumentacyjnym lub oceniającym – poznaje życie kulturalne swojego regionu – - doskonali różne sposoby zapisywania pozyskanych informacji

Analizowanie i interpretowanie tekstów kultury	– krótko mówi o swoich reakcjach czytelnicznych i temacie utworu – ; zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnia, uosobienie, ożywienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofa, powtórzenie, zdrobnienie, zgrubienie, pytanie reoryczne, i określa ich funkcje – zna i wyjaśnia pojęcia <i>podmiot liryczny</i>, <i>autor</i>, <i>adresat wiersza</i> i <i>bohater wiersza</i> – odróżnia teksty użytkowe od literackich, z pomocą nauczyciela rozpoznaje tekst publicystyczny, informacyjny, reklamowy – odróżnia utwory pisane wierszem i prozą, stosuje terminy <i>wiersz</i>, <i>proza</i> – krótko i na ogół trafnie określa wybrane elementy świata przedstawionego w utworze epickim omówionym na lekcji,	– nazywa swoje reakcje czytelniczne, określa temat czytanego utworu i próbuje określić jego problematykę – nazywa zabiegi stylistyczne w utworach literackich (epitet, porównanie, przenośnię, uosobienie, ożywienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofę, powtórzenia, zdrobnienia, zgrubienia, obrazy poetyckie, , pytanie reoryczne) – z niewielką pomocą nauczyciela odróżnia autora, adresata i bohatera wiersza w analizowanym tekście – dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe; rozpoznaje tekst publicystyczny, informacyjny, reklamowy – określa i nazywa elementy świata przedstawionego w poznanym na lekcji utworze epickim, takie jak: czas i miejsce wydarzeń, wątek	– fantastycznonaukowa, fantasy, historyczna, przygodowa), podaje ich cechy, przyporządkowuje je do konkretnych utworów – przytacza i parafrazuje morał bajki, odczytuje przesłanie przypowieści – rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu (dokładny – niedokładny), refrenu, liczby sylab w wersie, samodzielnie wskazuje w wierszu wyżej wymienione elementy – rozpoznaje wiersz biały	– samodzielnie i poprawnie opowiada o swoich reakcjach i refleksjach czytelnicznych, nazywa je, uzasadnia; ocenia i opisuje utwór, konfrontuje swoje reakcje czytelniczne z reakcjami innych odbiorców, samodzielnie mówi o tematyce czytanego utworu i zauważa jego złożoną problematykę – odnajduje w utworze poetyckim epitet, porównanie, przenośnię, uosobienie, ożywienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofę, powtórzenia, zdrobnienia, zgrubienia, obrazy poetyckie, , pytanie reoryczne, objaśnia ich funkcję – wykorzystuje wiedzę na temat podmiotu lirycznego (w tym zbiorowego), adresata i bohatera wiersza do interpretacji utworu – wnikliwie omawia obrazy poetyckie w wierszu – szczegółowo omawia cechy wyróżniające teksty artystyczne	– porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich – wskazuje elementy mitu, bajki, przypowieści, hymnu, legendy itd. w innych tekstach kultury, świadomie odczytuje różne gatunki powieści, rozumie konwencję gatunków mieszanych, zwłaszcza we współczesnych tekstach literatury dziecięcej
---	--	---	--	--	--

	takie jak: czas i miejsce wydarzeń, akcja, wątek główny, fabuła, wydarzenia, bohater (pozytywny – negatywny), z pomocą nauczyciela określa wątki poboczne utworu i punkt kulminacyjny – charakteryzuje podmiot lityczny, narratora i bohatera w czytanych utworach – odróżnia dialog od monologu	(główny i poboczny), akcja, fabuła, wydarzenia, punkt kulminacyjny, bohater (pozytywny – negatywny, główny, drugoplanowy) – rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora pierwszo- i trzecioosobowego – wskazuje w poznanym na lekcji utworze cechy mitu, bajki, hymnu, przypowieści i noweli, legendy, dziennika, pamiętnika, powieści; wymienia gatunki powieści (obyczajowa, fantasy, fantastycznonaukowa, historyczna, przygodowa) i podaje jej cechy, potrafi określić rodzaj powieści omówionej na lekcji i podać jej cechy – odróżnia dialog od monologu, wskazuje je w utworze – cytuje morał bajki i wyjaśnia dosłowny sens przypowieści – rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, strofe, ,		(poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe, publicystyczne informacyjne, reklamowe – •płynnie objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim, takich jak czas i miejsce wydarzeń, narrator (pierwszo- i trzecioosobowy), akcja, fabuła, wątek (główny i poboczny), wydarzenia, punkt kulminacyjny, zwrot akcji, bohater (pozytywny – negatywny, główny, drugoplanowy, epizodyczny, tytułowy, zbiorowy) – odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze – biegle identyfikuje mit, bajkę, hymn, przypowieść, legendę i, opowiadanie i powieść, szczegółowo omawia ich cechy, swobodnie omawia cechy różnych gatunków powieści (obyczajowej, fantastycznonaukowej,	
--	--	---	--	---	--

		rym refren,		fantasy, historycznej, przygodowej) i potrafi odnieść je do lektur – objaśnia morał bajki na poziomie dosłownym i symbolicznym, odczytuje dosłowne i symboliczne przesłanie przypowieści	
Mówienie	– nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem, stosuje się do podstawowych reguł grzecznościowych obowiązujących podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem – odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, zaproszenie; stara się stosować język adekwatny do różnych sytuacji, odróżnia język oficjalny od	– uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej, stosując się do reguł grzecznościowych, używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających, wyrażen grzecznościowych) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych, stara się budować kontakt ze słuchaczem, np. za pomocą apostrof, wypowiedzi nacechowanych emocjonalnie – dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji,	– przedstawia własne, logiczne zdanie w rozmowie, stosując się do reguł grzecznościowych, używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych, buduje kontakt ze słuchaczem np. za pomocą apostrof, wypowiedzi nacechowanych emocjonalnie, wykrzyknień – dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji (np. oficjalnej i nieoficjalnej), świadomie dobiera różne	– uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych, świadomie używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnorodnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych, sprawnie buduje i podtrzymuje kontakt ze słuchaczem, stosując apostrofy, wypowiedzi nacechowane emocjonalnie, wykrzyknienia itd. – płynnie dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji (np. oficjalnej i nieoficjalnej), świadomie	– z zaangażowaniem inicjuje i aktywnie podtrzymuje rozmowę/dyskusję/polemikę np. na temat przeczytanej lektury/dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur – interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych

	nieoficjalnego – formułuje pytania i udziela prostych pod względem konstrukcyjnym odpowiedzi, stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym – mówi na temat, opowiada o zdarzeniach, akcji książki, filmu – wypowiada komunikaty zawierające proste informacje – wyraża wprost swoje intencje	świadomie dobiera różne typy wypowiedzi: proste i rozwinięte, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące; potrafi dostosować swoją wypowiedź do sytuacji oficjalnej i nieoficjalnej – formułuje pytania otwarte i zamknięte – udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych – wypowiada się w logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą nas rzeczywistością, lekturą, utworem poetyckim, filmem itp. – wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, zdaje relację z wydarzenia	typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, świadomie dobiera intonację zdaniową – formułuje przemyślane pytania otwarte i zamknięte, udziela odpowiedzi w formie krótkiej, sensownej wypowiedzi – łączy za pomocą odpowiednich spójników i przyimków współrzędne i podrzędne związki wyrazowe w zdaniu – wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń – stosuje poprawne formy gramatyczne odmiennej części mowy – gromadzi wyrazy określające i nazywające, np. cechy wyglądu i charakteru – wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany na tematy związane z otaczającą rzeczywistością, lekturą, tekstem poetyckim, filmem itp.: opowiada	dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące – rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego – formułuje trafne, ciekawe pytania, udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym, świadomie dobiera intonację zdaniową – poprawnie stosuje formy czasownika w różnych trybach, w zależności od kontekstu i adresata wypowiedzi – w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje poprawny język, bogate słownictwo oraz frazeologizmy i przysłowia związane z omawianą tematyką – w sposób przemyślany i uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać,	
--	--	--	---	---	--

			zdarzenia w porządku chronologicznym, poprawnie streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe	zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując bogate i właściwe tematowi słownictwo oraz służące do formułowania ocen, opinii, emocji – zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści wygłaszanych z pamięci lub recytowanych utworów	
Pisanie	– stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, potrafi zastosować dwukropek, przecinek, myślnik (również w zapisie dialogu), cudzysłów, rozumie funkcję średnika, nawiasu i w zdaniu – dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu, stosuje akapit, oznaczając w nim wstęp, rozwinięcie, zakończenie – poprawnie zapisuje	– stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, stosuje podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące użycia przecinka (np. przy wymienianiu, przed niektórymi spójnikami, przecinek w zdaniu złożonym), dwukropka, myślnika (również w zapisie dialogu), nawiasu; próbuje stosować w zdaniu średnik, bezbłędnie dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu, stosuje cudzysłów	– stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, stosuje w swoich pracach podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące przecinka (np. przy wymienianiu oraz przed zaimkami, przecinek w zdaniu złożonym), dwukropka, myślnika, średnika, nawiasu, bezbłędnie dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu, stosuje cudzysłów – poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i stosuje poznane zasady	– stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, systematycznie stosuje poznane reguły interpunkcyjne, bezbłędnie stosuje w swoich pracach dwukropek, myślnik (również w zapisie dialogu), , średnik, nawias, dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu, stosuje cudzysłów w tytułach, cytatach i w przypadku ironii – komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji z	– tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, trafną i celną argumentacją, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych

	głoski miękkie, zna i próbuje stosować podstawowe zasady dotyczące pisowni <i>ó-u, rz-ż, ch-h</i> – odróżnia nazwy własne od pospolitych i stara się stosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą – potrafi wymienić niektóre spójniki, przed którymi stawia się przecinek / nie stawia się przecinka, stara się oddzielać przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym – zna podstawowe zasady układu graficznego listu oficjalnego i nieoficjalnego, wywiadu, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, instrukcji, przepisu kulinarnego, kartki z dziennika, pamiętnika, streszczenia, sprawozdania z wydarzenia; zapisuje je z niewielką pomocą nauczyciela; potrafi	– poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i stosuje podstawowe zasady ortografii dotyczące pisowni <i>ó-u, rz-ż, ch-h</i>, pisowni części <i>-by</i> z czasownikami – potrafi wymienić najważniejsze wyjątki od poznanych reguł ortograficznych – odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą – potrafi wymienić spójniki, przed którymi stawia się przecinek / nie stawia się przecinka, stara się stosować tę wiedzę w praktyce, często poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym – zna zasady dotyczące pisowni przymiotników złożonych – zna i stosuje większość podstawowych zasad układu graficznego oraz zapisuje uwzględniając je: list (w tym	ortografii dotyczące pisowni <i>ó-u, rz-ż, ch-h</i>, części <i>-by</i> z czasownikami – zna i stosuje najczęstsze wyjątki od poznanych reguł ortograficznych – odróżnia nazwy własne od pospolitych i stosuje zasady dotyczące pisowni wielką literą – wymienia spójniki, przed którymi stawia się przecinek / nie stawia się przecinka, stosuje tę wiedzę w praktyce, oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym – zna i stara się stosować zasady zapisu przymiotników złożonych – zna i stosuje zasady układu graficznego i uwzględnia wszystkie niezbędne elementy następujących form wypowiedzi: list (w tym oficjalny), wywiad, ramowy i szczegółowy plan wypowiedzi, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcja, przepis kulinarny, dziennik, pamiętnik, streszczenie, ,	uwzględnieniem akapitów, płynnie stosuje wszystkie poznane reguły ortograficzne, zna i stosuje wyjątki od nich – odróżnia nazwy własne od pospolitych i bezbłędnie stosuje zasady dotyczące pisowni wielką literą – bezbłędnie wymienia spójniki, przed którymi stawia się przecinek / nie stawia się przecinka, nawykowo stosuje tę wiedzę w praktyce, poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym (również o skomplikowanej budowie) – zna zasady zapisu przymiotników złożonych, stosuje się do nich – pisze bezbłędnie pod względem kompozycyjnym i treściowym list oficjalny i nieoficjalny, ramowy i szczegółowy plan wypowiedzi, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, streszczenie, wywiad, kartkę z dziennika i	
--	--	--	---	---	--

	zapisać proste życzenia, dedykację, podziękowania, ogłoszenie, zaproszenie	oficjalny), kilkuzdanowy wywiad, plan wypowiedzi ramowy i szczegółowy (z pomocą nauczyciela), ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, kartkę z dziennika, pamiętnika notatki biograficznej (np. w tabeli), streszczenie, sprawozdanie, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, proste, krótkie streszczenie, sprawozdanie (z wydarzenia i z pomocą nauczyciela z filmu, spektaklu,), życzenia, podziękowanie, dedykację – układa opowiadanie odtwórcze i twórcze, zachowując właściwą kolejność zdarzeń	sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), życzenia, dedykacja, podziękowanie – układa spójne, uporządkowane pod względem chronologicznym poprawnie skomponowane opowiadanie odtwórcze/twórcze, stara się, aby było wierne utworowi / pomysłowe, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki, przymyki i wyrażenia przymkowe; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń – pisze poprawne: tekst argumentacyjny, charakterystykę postaci rzeczywistej i bohatera literackiego, opis przeżyć wewnętrznych	pamiętnika, notatkę (w różnych formach) i streszczenie, pomysłowe życzenia, dedykację, podziękowanie, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), relację;; dba o ciekawą formę swojego tekstu i/lub rzetelność zawartych w nim informacji – układa rozbudowane fabularnie, pomysłowe, wyczerpujące, poprawnie skomponowane opowiadanie odtwórcze/twórcze, list i dziennik z perspektywy bohatera, precyzyjnie streszcza przeczytane utwory literackie, zachowując porządek chronologiczny i uwzględniając hierarchię wydarzeń; redaguje opis przeżyć – pisze poprawny, przemyślany, logicznie zbudowany tekst argumentacyjny	
--	---	--	---	---	--

Kształcenie językowe	– Stosuje wiedzę językową w zakresie: – słownictwa – np. rozpoznaje zdrobnienia, potrafi dobrać parami wyrazy bliskoznaczne i antonimy, stara się tworzyć poprawne związki wyrazowe, podaje przykłady wyrazów wieloznacznych, związków frazeologicznych, przysłów – składni – wymienia rodzaje zdań: pojedyncze oznajmujące, rozkazujące, pytające, zdania złożone; konstruuje poprawne zdania pojedyncze; stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu; rozróżnia zdania pojedyncze, złożone i równoważnik zdania; wskazuje podmiot (wyrażony rzeczownikiem) i orzeczenie	– Stosuje wiedzę językową w zakresie: – słownictwa – wykorzystuje zdrobnienia, wyrazy wieloznaczne, bliskoznaczne (synonimy) i przeciwstawne (antonimy) w tworzonej tekście, tworzy poprawne związki wyrazowe, wyjaśnia znaczenie znanych związków frazeologicznych, przysłów, odróżnia słownictwo wartościujące i opisujące – składni – konstruuje typowe i proste zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte i rozpoznaje je na typowych przykładach; konstruuje wypowiedzenia złożone współrzędnie, podrzędnie i równoważniki zdań, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających,	– Umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: – słownictwa – wzbogaca tworzony tekst np. zdrobnieniami, zgrubieniami, synonimami, przeciwstawnymi (antonimami), wieloznacznymi; w wypowiedziach operuje związkami frazeologicznymi, przysłowiami, słownictwem wartościującym i opisującym – składni – rozpoznaje i stosuje różnorodne typy zdań: pojedynczych i złożonych oraz równoważniki zdań; celowo używa różnych typów wypowiedzeń: pytających, oznajmujących, rozkazujących, wykrzyknikowych, neutralnych, w zależności od sytuacji komunikacyjnej; wskazuje podmiot (wyrażony rzeczownikiem i innymi częściami mowy: przymiotnikiem, liczebnikiem, zaimkiem, podmiot domyślny, a w omówionych na lekcji przykładach wskazuje	– Sprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie: – słownictwa – dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, samodzielnie i swobodnie dobiera zdrobnienia, zgrubienia, synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne, frazeologizmy, słownictwo wartościujące i opisujące, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej – składni – samodzielnie rozpoznaje różne typy zdań pojedynczych (pytające, oznajmujące, rozkazujące, neutralne, wykrzyknikowe nierozwinięte, rozwinięte), zdania złożone współrzędnie i podrzędnie, równoważniki zdań; wskazuje podmiot (gramatyczny – wyrażony różnymi częściami mowy: rzeczownikiem, przymiotnikiem, zaimkiem, liczebnikiem, bezokolicznikiem, a także domyślny, logiczny w dopełniaczu), orzeczenie, (czasownikowe i imienne) rozpoznaje zdania bezpodmiotowe,	– świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki
-----------------------------	--	---	---	--	--

	(czasownikowe) w typowym zdaniu; wie, że podmiot można wyrazić różnymi częściami mowy; odszukuje orzeczenie imienne w zdaniach znanych z lekcji; wymienia pozostałe części zdania: przydawka, dopełnienie, okolicznik, podaje pytania, na które odpowiadają; zna pojęcia <i>związek wyrazowy</i>, <i>wyraz nadrzędny</i>, <i>wyraz podrzędny</i>, <i>grupa podmiotu</i>, <i>grupa orzeczenia</i>; wskazuje w zdaniu wyrazy, które się ze sobą łączą; rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika; z pomocą nauczyciela lub odnosząc się do schematu sporządza wykres zdania pojedynczego; rozpoznaje na przykładach z lekcji zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie; sporządza	wykrzyknikowych, neutralnych; wskazuje podmiot (np. wyrażony rzeczownikiem, zaimkiem, podmiot domyślny) i orzeczenie czasownikowe i imienne; podaje przykłady zdań, w których podmiot jest wyrażony inną częścią mowy; podaje przykładowe wyrazy, które budują zdanie bezpodmiotowe, i przykłady takich zdań; rozpoznaje w zdaniach z lekcji pozostałe części zdania: przydawkę, dopełnienie, okolicznik (i jego niektóre rodzaje, np. czasu, miejsca, sposobu) i podaje pytania, na które odpowiadają; łączy w związki wyrazowe wyrazy w zdaniu; rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika; konstruuje wykres krótkiego, prostego zdania pojedynczego; wyjaśnia pojęcia <i>związek wyrazowy</i>, <i>wyraz nadrzędny</i>,	podmiot w dopełniaczu i zdania bezpodmiotowe), odszukuje w zdaniach orzeczenie czasownikowe i imienne; rozpoznaje pozostałe części zdania: przydawkę, dopełnienie, okolicznik (na typowych przykładach – okolicznik czasu, miejsca, sposobu, stopnia, celu, przyczyny, przyzwolenia) i podaje pytania, na które odpowiadają; buduje spójne zdania pojedyncze, w których poprawnie łączy w związki wszystkie wyrazy; wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia (bliższe i dalsze) i okoliczniki; poprawnie rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu i wyrazy pozostające poza związkami zdania, tworzy wykres zdania pojedynczego i odszukuje w zdaniu związki wyrazowe (główny i poboczne), odszukuje w związkach wyrazowych wyraz nadrzędny, podrzędny, wyrazy równorzędne (szereg); wskazuje w zdaniach związek główny i związki poboczne, grupę podmiotu	swobodnie rozpoznaje w zdaniach pozostałe części zdania: przydawkę, dopełnienie (bliższe i dalsze), okolicznik (czasu, miejsca, sposobu, stopnia, celu, przyczyny, przyzwolenia); tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi; stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej; wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia i okoliczniki; swobodnie odszukuje w zdaniu związki wyrazowe (główny i poboczne), odszukuje w związkach wyrazowych wyraz nadrzędny (określający), podrzędny (określany), znajduje wyrazy pozostające poza związkami zdania, wyrazy równorzędne (szereg); odszukuje w zdaniach związek główny i związki poboczne, grupę podmiotu i grupę orzeczenia; dba o poprawne łączenie wyrazów w związki i interpunkcję wypowiedzi złożonych; bezbłędnie sporządza wykresy prostych i rozbudowanych zdań pojedynczych	
--	--	---	---	--	--

	wykres prostego, krótkiego zdania złożonego)	wyraz podrzędny, grupa podmiotu, grupa orzeczenia, wskazuje je na typowych, prostych przykładach, sporządza wykres typowego zdania złożonego	grupę orzeczenia; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji; rozpoznaje zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie; sporządza wykres zdania złożonego		
--	--	--	---	--	--

II półrocze

Tematyka	Umiejętności podstawowe		Umiejętności ponadpodstawowe		
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Słuchanie	– reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą) – powtarza ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, prostego tekstu poetyckiego, fabuły usłyszanej historii	– powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, tekstu poetyckiego, opowiada fabułę usłyszanej historii, formułuje pytania	– właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu – odczytuje przerośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich	– swobodnie odczytuje nastrój, intencje i przerośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich – wyraża spójne zdanie na temat wysłuchanego komunikatu	– odczytuje, interpretuje i wyjaśnia przerośny i symboliczny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich
Czytanie	– stara się poprawnie akcentować wyrazy – samodzielnie lub z niewielką pomocą wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie – rozpoznaje życzenia, ogłoszenie, instrukcję, przepis, list, dedykację	– oddziela fakty od opinii w prostych tekstach – wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, śródtytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie – rozpoznaje cechy życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisu, dedykacji, podziękowania, listu – wybiera potrzebne	– wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach – rozumie funkcje części składowych wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie	– ma świadomość konstrukcji wypowiedzi rozumie funkcje takich części składowych wypowiedzi, jak tytuł, śródtytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie – poprawnie oddziela fakty od opinii w dłuższych tekstach i informacje ważne od	– odczytuje głośno i wygłasza z pamięci utwory poetyckie i prozatorskie oraz samodzielnie i w sposób oryginalny je interpretuje

	– wybiera najważniejsze informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu, potrafi odszukać i poprawnie przepisać cytaty na zadany temat	informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu, wyszukuje cytaty na zadany temat i poprawnie je zapisuje – wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi	– głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji i intonacji	drugorzędnych – wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach, listach oficjalnych, dziennikach i pamiętnikach, dedykacjach, podziękowaniach – odczytuje i twórczo wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce, swobodnie posługuje się cytatami w mowie i piśmie – wskazuje i odczytuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi	
Docieranie do informacji – samokształcenie	– potrafi znaleźć prostą informację w internecie, stara się wyszukiwać wiarygodne informacje – z pomocą bibliotekarza korzysta z zasobów bibliotecznych, w tym ze słowników specjalnych, np. terminów literackich	– rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji – zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych	– wybiera informacje niewyrażone wprost z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych	– rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do rozwijania własnych zainteresowań – systematycznie rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych	– szuka inspiracji do wzbogacenia swoich tekstów w słownikach wyrazów bliskoznacznych, poprawnej polszczyzny, języka polskiego, wyrazów obcych, frazeologicznego itd.; dba o poprawność

				informacji – zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (papierowych oraz on-line), korzysta z nich z własnej inicjatywy	ortograficzną, językową, merytoryczną, kompozycyjną swoich wypowiedzi, świadomie korzystając z potrzebnych w danej sytuacji słowników i innych materiałów (np. poradników, audycji radiowych i programów telewizyjnych)
Analizowanie i interpretowanie tekstów kultury	– rozpoznaje na znanych z lekcji tekstach mit, bajkę, basn, hymn, legendę, przypowieść, opowiadanie i nowelę, powieść, wskazuje ich główne cechy atunkowe, rozpoznaje odmiany powieści i opowiadania (obyczajowej, fantasy, fantastycznonaukowej, przygodowej, detektywistycznej) – zna pojęcie <i>morał</i>, wyjaśnia go z pomocą nauczyciela – zna pojęcia: <i>wers</i>, <i>zwrotka</i>, <i>rym</i>, <i>refren</i>, wskazuje je w wierszach znanych z lekcji	– rozpoznaje wiersz biały – wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie, film, program telewizyjny (np. rozrywkowy, informacyjny, edukacyjny) spośród innych przekazów i tekstów kultury, odczytuje je na poziomie dosłownym – charakteryzuje komiks jako tekst kultury i wymienia jego cechy – zna pojęcia związane z teatrem i filmem (gra aktorska, reżyser, rekwizyt, dekoracja, antrakt, adaptacja, ekranizacja, efekty specjalne, fabuła), a także odmiany filmu, wskazuje cechy	– wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury, interpretuje je na poziomie dosłownym i z niewielką pomocą nauczyciela interpretuje go na poziomie przenośnym – charakteryzuje komiks jako tekst kultury i podaje jego cechy – używa pojęć: gra aktorska, reżyser, adaptacja, antrakt, scenografia, ekranizacja, kadr, ujęcie, efekty specjalne, audycja, a także zna odmiany filmu, wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego, odróżnia różne gatunki filmowe,	– płynnie operuje pojęciami: <i>wers</i>, <i>zwrotka</i>, <i>rym</i> (<i>dokładny</i> – <i>niedokładny</i>, <i>układ rymów</i>), <i>refren</i>, samodzielnie omawia funkcję tych elementów w wierszu – rozpoznaje wiersz biały – wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie, film, program telewizyjny (informacyjny, rozrywkowy, publicystyczny, edukacyjny) spośród innych przekazów i tekstów kultury, interpretuje je na poziomie dosłownym i przenośnym – swobodnie używa pojęć z zakresu teatru, filmu i	– dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam itp. – odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych jako nosicieli uniwersalnych postaw i opisuje otaczającą ich rzeczywistość

	– wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny i film (reżyseria, gra aktorska, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty, muzyka) wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu telewizyjnego (np. informacyjnego, rozrywkowego) operuje podstawowym słownictwem związanym z teatrem (np. akt, kurtyna, gra aktorska, publiczność, rekwizyt, rola, dekoracja, efekty specjalne), dostrzega różnice fabularne między tekstem literackim a jego adaptacją – odczytuje treść komiksu – wymienia tytuły filmów, seriali, spektakli, programów radiowych i telewizyjnych, wysłuchane koncerty, zwłaszcza adresowane	charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego), wskazuje różnice fabularne między tekstem literackim a jego adaptacją – odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży, wskazuje wśród nich te, które mu się podobają – rozumie i wyjaśnia pojęcie fikcji literackiej, potrafi odszukać w utworze elementy prawdziwe, prawdopodobne (realistyczne) i fantastyczne – odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym) i typowych – na poziomie symbolicznym	wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego), omawia różnice między tekstem literackim a jego adaptacją – świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży, wyraża i uzasadnia opinię na ich temat – charakteryzuje komiks jako tekst kultury, wskazuje charakterystyczne dla niego cechy – charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy i doświadczenia, odnosi postawy i doświadczenia bohaterów do własnych przeżyć – rozumie i wyjaśnia pojęcie fikcji literackiej, odszukuje w utworze elementy prawdziwe,	radia, m.in. gra aktorska, rola, reżyser, scenariusz, scenarzysta, scenografia, scenograf, adaptacja (filmowa, muzyczna, radiowa, teatralna), ekranizacja, kadr, ujęcie (i jego rodzaje), antrakt, słuchowisko, efekty specjalne, montaż; wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych słuchowiska i różne gatunki filmowe, swobodnie wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego), omawia i refleksyjnie ocenia różnorakie różnice między tekstem literackim a jego adaptacją – świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży, potrafi	
--	---	---	---	---	--

	do dzieci i młodzieży – rozumie pojęcie fikcji literackiej, potrafi (z reguły poprawnie) odszukać w utworze poznanym na lekcji elementy prawdziwe, prawdopodobne (realistyczne) i fantastyczne – odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym), a z pomocą nauczyciela na poziomie symbolicznym – dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, drama, spektakl teatralny)		prawdopodobne (realistyczne) i fantastyczne – odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym), a z niewielką pomocą na poziomie przenośnym, wyszukuje informacje wyrażone wprost i pośrednio	samodzielnie wybrać spośród nich wartościową i interesującą dla niego ofertę, a także wyrazić przemyślaną opinię na ich temat – charakteryzuje komiks jako tekst kultury, płynnie wskazuje charakterystyczne dla niego cechy – charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich doświadczenia i postawy odnoszące się do różnych wartości, konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami i doświadczeniami innych bohaterów literackich – rozumie i wyjaśnia pojęcie fikcji literackiej prawdopodobnej i fantastycznej, sprawnie odszukuje i objaśnia w utworze elementy prawdziwe, prawdopodobne (realistyczne) i fantastyczne – samodzielnie i poprawnie odczytuje	
--	---	--	---	--	--

				sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym) i przenośnym, poprawnie wyszukuje informacje wyrażone wprost i pośrednio	
Mówienie	– w kilku zdaniach opisuje obraz, ilustrację, plakat, przedmiot, miejsce, postać, zwierzę – wygłasza z pamięci tekst utworu poetyckiego – potrafi wygłosić kilkuzdaniowe, schematyczne przemówienie, opierając się na materiale lekcyjnym – posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem) – stara się poprawnie wymawiać i akcentować wyrazy – składa skonwencjonalizowane życzenia, tworzy krótką wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry – potrafi sformułować prostą tezę i dobrać	– opisuje obraz, ilustrację, plakat oraz przedmiot, miejsce, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni; krótko, ale w sposób uporządkowany opisuje postać, zwierzę, przedmiot – recytuje utwory poetyckie, oddając ich ogólny nastrój i sens – wygłasza krótkie przemówienie na tematy związane z codziennym życiem i bieżącym materiałem lekcyjnym – stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych – składa życzenia, tworzy krótką wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry – wskazuje wyrazy o znaczeniu dosłownym i metaforycznym	– aktywnie uczestniczy w rozmowie o lekturze, filmie czy codziennych sytuacjach – w sposób logiczny i uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, przedmiot, przeżycia, obraz, ilustrację, plakat, stosując właściwe tematowi słownictwo, jak i słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji oraz słownictwo opisujące – wygłasza z pamięci teksty poetyckie, posługując się pauzą, barwą głosu – wygłasza przygotowane wcześniej przemówienie, dbając o dobór argumentów, środków stylistycznych, tembru głosu – świadomie posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką,	– wygłasza ciekawe, przekonujące, logiczne przemówienie, dbając o dobór najważniejszych argumentów, środków stylistycznych, tembru głosu – interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania – swobodnie dobiera i stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne oraz poprawne związki wyrazowe – świadomie wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi – stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzi – składa pomysłowe	– polemizuje i przedstawia oryginalne, przemyślane stanowisko, formułuje tezę, na której poparcie podaje różnorodne argumenty odnoszące się do logiki oraz emocji, jego wypowiedzi cechuje szeroka wiedza, wysoka kultura, bogate słownictwo i poszanowanie dla innych stanowisk

	argument oraz przykład do tezy, krótko uzasadnia swoją opinię	– dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, z reguły stosuje poprawne związki wyrazowe – świadomie posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem) – formułuje tezę i podaje do niej proste argumenty i przykłady, logicznie uzasadnia swoją opinię	- gestem) – stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzi – składa życzenia, tworzy wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry – objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów – dobiera i stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy bliskoznaczne (synonimy) i przeciwstawne (antonimy) oraz poprawne związki wyrazowe – formułuje tezę, podaje do niej argumenty i przykłady, odróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji, potrafi zabrać głos w dyskusji, zaprezentować i logicznie uzasadnić swoją opinię, wie, czym jest perswazja, i potrafi na nią odpowiednio zareagować	- życzenia, podziękowanie, tworzy precyzyjną wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry – dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka – formułuje tezę, podaje przekonujące, przemyślane argumenty i przykłady, świadomie używa argumentów odnoszących się do faktów i logiki oraz odwołujących się do emocji, bierze czynny udział w dyskusji, przedstawiając przemyślane stanowisko i logicznie, wyczerpująco je uzasadnia, rozumie funkcję perswazji w wypowiedzi	
Pisanie	– pisze krótkie opowiadanie odtwórcze i twórcze, dba o następstwo zdarzeń – pisze kilkuzdaniowy tekst o charakterze argumentacyjnym na tematy związane	– pisze krótki, logiczny tekst argumentacyjny – sporządza schematyczną charakterystykę postaci rzeczywistej i bohatera literackiego, pisze opis przeżyć z wykorzystaniem	– w dłuższych wypowiedziach pisemnych stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi – w sposób uporządkowany opisuje obraz, ilustrację,	– sporządza samodzielną, wnikliwą charakterystykę postaci rzeczywistej i bohatera literackiego – w wypowiedziach pisemnych konsekwentnie stosuje akapity jako znak	– wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi

z codziennym życiem – sporządza krótką charakterystykę na podstawie planu i słownictwa zgromadzonego na lekcji – próbuje zrehabilitować kilkudzaniowy opis przeżyć – tworzy kilkudzaniowy opis obrazu, rzeźby i plakatu, opisując usytuowanie elementów, ich kształt, wielkość i kolorystykę – w dłuższych formach wypowiedzi pisemnych stara się stosować akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi – jego wypowiedzi są czytelne – konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logicznym, stara się, aby były poprawne pod względem językowym – rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i	słownictwa z lekcji – tworzy na ogół poprawny opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni, ich wygląd (kolor, kształt itp.) – w dłuższych formach wypowiedzi stosuje co najmniej trzy akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) – na ogół zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi – konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym i na ogół poprawne pod względem językowym – używa wypowiedzi pojedynczych i złożonych – w zależności od adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące – udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych	plakat, rzeźbę, stosując słownictwo opisujące oraz służące do formułowania ocen i opinii, emocji – zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi – w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników i przyimków współrzędne i podrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji – w wypowiedziach stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, liczebnika i czasownika we wszystkich trybach – w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy np. charakteru na podstawie zachowań i postaw – dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia – sprawnie wyszukuje cytaty, zapisuje je w	logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi (m.in. wstęp, rozwinięcie, zakończenie) – zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi, dba, aby zapis jego wypowiedzi ułatwiał jej czytanie odbiorcy – tworzy szczegółowy, dobrze skomponowany opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując właściwe danej dziedzinie szuki nazewnictwo i słownictwo opisujące oraz służące do formułowania ocen i opinii, emocji – sporządza poprawny, bogaty leksykalnie opis przeżyć wewnętrznych – uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury – udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym, stylistycznym, ortograficznym – w wypowiedziach związanych z lekturą,	
---	---	---	--	--

	odpowiednio się nimi posługuje, zachowując podstawowe zasady etykiety językowej	– stara się dostrzegać błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawiać – wyszukuje cytaty i zapisuje je w cudzysłowie, potrafi wprowadzić je w tekst – dobiera argumenty i przykłady do tezy, rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji	cudzysłowie i wprowadza do swojego tekstu – formułuje tezę, dobiera argumenty i przykłady, zarówno odnoszące się do faktów i logiki, jak i odwołujące się do emocji	tekstem poetyckim, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje bogate słownictwo, frazeologizmy, przysłowia związane z omawianą tematyką; jego język jest poprawny – dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, stylistycznym i treściowym – sprawnie wyszukuje i samodzielnie dobiera cytaty, zapisuje je w cudzysłowie, szczególnie dba o całkowicie wierny zapis cytatu, płynnie wprowadza cytat do własnego tekstu – samodzielnie formułuje tezę, przy jej uzasadnianiu płynnie dobiera przekonujące argumenty i przykłady, zarówno odnoszące się do faktów i logiki, jak i odwołujące się do emocji	
--	--	---	--	--	--

Kształcenie językowe	– Stosuje wiedzę językową w zakresie: – fleksji – rozpoznaje i odmienia rzeczowniki o typowej odmianie, czasowniki, przymiotniki, liczebniki i wymienia większość ich typów; podaje pytania, na które odpowiadają odmienne i nieodmienne części mowy; podaje przykłady różnych rodzajów liczebników, zaimków, odmienia zaimki; z reguły poprawnie określa czas, osobę, liczbę, rodzaj, tryb czasownika, a z niewielką pomocą nauczyciela aspekt: dokonany, niedokonany, stronę czasownika; wskazuje rzeczowniki własne i pospolite; odmienia i stopniuje przymiotniki; stopniuje przysłówki; rozpoznaje formy nieosobowe czasownika	– Stosuje wiedzę językową w zakresie: – fleksji – rozpoznaje i odmienia typowe rzeczowniki własne i pospolite, a także niektóre rzeczowniki o nietypowej odmianie, czasowniki, przymiotniki; rozpoznaje i z reguły poprawnie odmienia liczebniki, zaimki, określa formę czasownika: osobę, liczbę, tryb, aspekt (dokonany, niedokonany), stronę; z niewielką pomocą nauczyciela przekształca czasowniki: w stronie czynnej, biernej, zwrotnej, w różnych trybach, aspektach; rozpoznaje i nazywa na typowych przykładach typy liczebników; podaje przykłady różnych typów zaimków i wyjaśnia ich funkcję; wskazuje oboczności w typowych wyrazach odmiennych; odmienia (liczba, rodzaj, przypadek) i stopniuje	– Umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: – fleksji – rozpoznaje i najczęściej poprawnie odmienia rzeczowniki o typowej i nietypowej odmianie znane z lekcji (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne); rozpoznaje i poprawnie odmienia czasowniki (osoba, liczba, czas, tryb); rozumie konstrukcje strony czynnej, biernej, zwrotnej; rozpoznaje czasowniki nieprzechodnie; przekształca czasowniki w różnych formach (strona, aspekt, tryb); rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>); odmienia czasowniki typu <i>wziąć</i>; rozpoznaje, odmienia i stopniuje przymiotniki, wskazując sposób stopniowania (regularny, nieregularny, opisowy); rozpoznaje i odmienia liczebniki; określa rodzaje liczebników, zaimków (określa ich formę, przeważnie poprawnie wskazuje zaimki w tekście, nazywa ich rodzaje,	– Umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: – fleksji – rozpoznaje i swobodnie stosuje w wypowiedziach w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy o typowej i nietypowej odmianie przewidziane w programie nauczania; bezbłędnie określa formę odmiennych części mowy, w tym poprawnie rozpoznaje i odmienia rzeczowniki o typowej i nietypowej odmianie (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne), czasowniki (osoba, liczba, czas, tryb, strona), wskazuje czasowniki przechodnie i nieprzechodnie; bezbłędnie rozpoznaje formy osobowe i nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>), swobodnie przekształca	– świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki
----------------------	--	---	--	---	--

	(bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>); podaje przykłady przyimka, partykuły, spójnika i wykrzyknika; poprawnie odmienia najbardziej popularne wyrazy o nietypowej odmianie; odmienia według wzoru czasowniki typu <i>wziąć</i> – fonetyki – zna alfabet, odróżnia głoskę od litery, przy pomocy nauczyciela dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne; podaje przykłady głosek ustnych i nosowych, dzieli wyrazy znane z lekcji na głoski, litery i sylaby; zna podstawowe reguły akcentowania wyrazów w języku polskim i stara się je stosować	przymiotniki, nazywa rodzaje stopniowania (regulane, nieregulane, opisowe); rozpoznaje przysłówki i stopniuje je, nazywając rodzaj stopniowania; podaje przykłady przysłówków odprzymiotnikowych i nie pochodzących od przymiotnika; rozpoznaje typowe przyimki (i wyrażenia przyimkowe), używa przyimków do określenia relacji czasowych i przestrzennych; na ogół poprawnie zapisuje czasowniki z częstką <i>-by</i>; rozpoznaje nieosobowe formy czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>); stosuje wykrzykniki i partykuły; rozpoznaje najczęstsze zaimki i spójniki w tekście; poprawnie odmienia omówione na lekcji wyrazy o nietypowej odmianie, w tym czasownik typu <i>wziąć</i>	wyjaśnia ich funkcję i stosuje je w celu uniknięcia powtórzeń, poprawnie używa krótszych i dłuższych form zaimków); wskazuje przyimek (i wyrażenie przyimkowe), partykułę, wykrzyknik, spójnik, rozumie ich funkcję i podaje ich przykłady, poprawnie zapisuje większość przyimków złożonych; używa odmiennych części mowy w poprawnych formach; wskazuje i wyjaśnia oboczności; wskazuje temat główny i tematy oboczne oraz oboczności samogłoskowe spółgłoskowe – fonetyki – stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby, a także różnic między pisownią a wymową w poprawnym ich zapisie; bezbłędnie dzieli głoski na ustne, nosowe, twarde, miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne; dzieli na głoski wyrazy ze spółgłoskami miękkimi, np. <i>ni-s</i> – <i>ni-o</i>, zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów	czasowniki w różnych formach (strona, aspekt, tryb, czas); bezbłędnie rozpoznaje przysłówki odprzymiotnikowe i nie pochodzące od przymiotnika i stopniuje je, nazywając rodzaj stopniowania; rozpoznaje typy liczebników, zaimków, zastępuje rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki i liczebniki odpowiednimi zaimkami; bezbłędnie wskazuje przyimek (i wyrażenie przyimkowe), partykułę, wykrzyknik, spójnik, rozumie ich funkcję i swobodnie podaje ich przykłady, poprawnie zapisuje przyimki złożone, swobodnie stosuje krótsze i dłuższe formy zaimków; wykorzystuje wiedzę o obocznościach w odmianie wyrazów do pisowni poprawnej pod względem ortograficznym, bezbłędnie wskazuje i	
--	---	---	--	---	--

		– fonetyki – zna alfabet, wyjaśnia różnicę między głosem a literą, dzieli wyrazy na głoski, litery i sylaby; dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe i potrafi je nazywać; wykorzystuje wiedzę na temat rozbieżności między mową a pismem do poprawnego zapisywania wyrazów; zna i stosuje podstawowe reguły akcentowania wyrazów w języku polskim, stara się je stosować	w języku polskim	wyjaśnia oboczności, wskazuje temat główny i tematy oboczne oraz oboczności spółgłoskowe i samogłoskowe – fonetyki – biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów, stosuje w praktyce wszystkie poznane zasady akcentowania wyrazów	
--	--	--	-------------------------	---	--